

Asia: VN/23585/2023

Lausuntopyyntö yleisen tietosuoja-asetuksen toimivuudesta ja sen soveltamiseen liittyvistä kokemuksista

Lausunnonantajan lausunto

Mitkä ovat olleet yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamiseen liittyvät merkittävimmät hyödyt ja haasteet?

Yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamiseen liittyviin merkittävimpiin hyötyihin kuuluu rekisteröidyn oikeuksia ja vapauksia sekä rekisterinpitäjän velvollisuuksia koskevan tietoisuuden lisääntyminen. Yleisen tietosuoja-asetuksen toimeenpano on johtanut henkilötietojen asianmukaista ja läpinäkyvää käsittelyä edistäneisiin parannuksiin ja rutiineihin, joiden kehitystyö jatkuu edelleen.

Merkittävimmät haasteet ovat liittyneet henkilötietojen käsittelyn käyttötarkoitussidonnaisuuteen, henkilötietojen käsittelyä koskevien periaatteiden tarkoituksenmukaiseen soveltamiseen käytännön viranomaistyössä sekä rekisterinpitäjän teknisten ja organisatoristen toimenpiteiden toteuttamiseen. Yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanoa valmisteltiin perusteellisesti, mutta sen jälkeen riittävän koulutuksen ja perehdytyksen puute on ollut haaste asetuksen soveltamisessa sekä yksilö- että yksikkötasolla. Tietosuojalainsäädäntöön perehtyneiden virkahenkilöiden eläköityessä on kadonnut asetuksen täytäntöönpanon kannalta tarpeellista osaamista.

Onko tietosuojalaki koettu yleisesti toimivaksi? Minkälaisia haasteita sen soveltamisessa on ilmennyt?

Tietosuojalain soveltamisessa ilmenneet haasteet ovat liittyneet koulutuksen ja perehdytyksen puutteeseen ja tietosuojalainsäädännön tuntemuksen keskittymiseen yksittäisille virkahenkilöille. Kun kyseiset virkahenkilöt ovat eläköityneet, on osaamista kadonnut, ja tietosuojalain tuntemus sekä yksilö- että yksikkötasolla on jäänyt heikoksi.

Onko yleisen tietosuoja-asetuksen mahdollistamaa sääntelyliikkumavaraa käytetty EU:ssa ja Suomessa tarkoituksenmukaisella tavalla? Jos ei, miten ja minkälaisia tilanteita varten tietosuoja-asetuksen sääntelyliikkumavaraa tulisi käyttää eri tavoin kuin on tehty?

-

Millä toimialoilla yleistä tietosuoja-asetusta on pantu täytäntöön tehokkaasti ja onnistuneesti huomioiden asetukselle asetetut tavoitteet edistää rekisteröityjen oikeuksien ja vapauksien toteutumista sekä edistää tiedon vapaata liikkuvuutta EU-alueella?

-

Minkälaisia haasteita on ilmennyt yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen lainsäädännön tai muun EU-lainsäädännön yhteensovittamisessa eri soveltamistilanteissa?

Rekisteröidyn tietojen oikaisemista ja poistamista koskevien oikeuksien ja viraston toimialaan kuuluvien, henkilötietojen käsittelyä koskevien erityissääntösten yhteensovittaminen on aiheuttanut haasteita yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisessa. Lisäksi tietosuoja-, julkisuus- ja arkistolainsäädännön yhteensovittaminen on herättänyt kysymyksiä eri prosesseissa.

Onko eri jäsenvaltioiden tietosuojalainsäädäntöjen eroavaisuuksiin ja täytäntöönpanoon liittyen tunnistettu haasteita? Jos on, minkälaisia haasteita?

-

Ovatko Euroopan tietosuojaneuvoston antamat ohjeet auttaneet käytännön soveltamistilanteisiin liittyvien ratkaisujen tekemisessä? Mitä yleisen tietosuoja-asetuksen tulkintaa koskevia ohjeita vielä tarvittaisiin?

-

Onko edustamanne organisaatio ollut mukana laatimassa yleisen tietosuoja-asetuksen 40 artiklan mukaisia käytännesääntöjä tai harkinnut niiden laatimista? Mitkä ovat käytännesääntöjen laatimiseen liittyviä merkittävimpiä hyötyjä ja haasteita?

Ei toistaiseksi ole ollut.

Onko yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanoon liittyvä seuraamusjärjestelmä Suomessa tehokas ja tarkoituksenmukainen? Mitä merkittävimpiä hyötyjä ja haasteita seuraamusjärjestelmään liittyy?

-

Ovatko yleisen tietosuoja-asetuksen kansainväliset tiedonsiirtomekanismit toimivia vai tulisiko niitä kehittää edelleen ja miten niitä tulisi kehittää edelleen? Mitkä ovat olleet kansainvälisiin tiedonsiirtoihin liittyvät merkittävimmät hyödyt ja haasteet?

-

Onko yleisen tietosuoja-asetuksen ns. laajennettu alueellinen soveltamisala, joka kattaa myös EU:n markkinoilla toimivien kolmansien maiden toimijoiden suorittaman henkilötietojen käsittelyn, toiminut tarkoituksenmukaisella tavalla? Olisiko yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanoon liittyvää yhteistyötä kolmansien maiden kanssa tarpeen kehittää ja miten?

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen I lukuun – Yleiset säännökset

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen II lukuun – Periaatteet

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen III lukuun – Rekisteröidyn oikeudet

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen IV lukuun – Rekisterinpitäjä ja henkilötietojen käsittelijä

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen V lukuun – Henkilötietojen siirrot kolmansiin maihin tai kansainvälisille järjestöille

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen IV lukuun – Riippumattomat valvontaviranomaiset

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen VII lukuun – Yhteistyö ja yhdenmukaisuus

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen VIII lukuun – Oikeussuojakeinot, vastuu ja seuraamukset

-

Kommentit yleisen tietosuoja-asetuksen IX lukuun – Tietojenkäsittelyyn liittyviä erityistilanteita koskevat säännökset

-

Vanhatalo Riitta
Kansallinen audiovisuaalinen instituutti